

YARGITAY
22. Hukuk Dairesi.

Esas No.	2018/17174
Karar No.	2019/1569
Tarihi:	22.01.2019

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/18-21
6356 S. STK/25

- **SENDİKAL NEDENLERLE FESİH**
- **SENDİKAL TAZMİNAT DAVASINDA İSPAT YÜKÜNÜN İŞÇİDE OLMASI**
- **SENDİKAL NEDENİN OLUP OLMADIĞINI BELİRLEYEN ÖLÇÜTLER**
-

ÖZETİ Dairemizce, sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, işyerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, işyerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki kurallarının işletilip işletilmediği, işyerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağitlanıp bağitlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikalı olup olmadığı gibi hususların araştırılmasına yönelik ölçütler belirlenmiştir. Dosya içeriğine göre, mahkemenin sendikal sebebe ilişkin yaptığı araştırma hüküm kurmaya yeterli değildir. Özellikle sendikanın yazı cevabında verilen bilgiler eksik ve yetersizdir. Bu kapsamda, ilgili sendikaya, davacının davalı POSTAŞ iş yerinde çalıştığı belirtilmek sureti ile yeniden müzekkere yazılarak, davacıya ait sendika üye kayıt fişi, davalı işyerinde sendikal faaliyetlerin hangi tarihte başladığı, sendikaya üye olan işçi sayısı, varsa üyeliklerin hangi tarihte ve ne şekilde sonlandırıldığı, sendikadan istifa edip etmedikleri, işyerinde çalışmaya devam edip etmedikleri, iş sözleşmeleri işveren tarafından feshedilmiş ise fesihlerin hangi tarihlerde gerçekleştiği ve işverenin fesih gerekçesinin ne olduğu, üyelikten istifa

edilmiş ise istifa edenlerin işyerinde çalışmaya devam edip etmedikleri, halen sendika üyesi olup işyerinde çalışan kişilerin bulunup bulunmadığı gibi konuların sorularak dosya kapsamına göre irdelenmesi; ayrıca davacının iş akdinin feshinden önce ve sonraki yakın aylarda işçi çıkarılması ve yeni işçi alımı yapıp yapılmadığının ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu biriminden tespit edilmesi, yeni işe alınan işçilerin hangi görevlerde çalıştıklarının tespiti ve edinilecek tüm bilgilerin dosya kapsamına göre değerlendirilerek feshin sendikal nedene dayanıp dayanmadığının tespit edilerek sonuca göre karar verilmesi gerekirken eksik incelemeyle yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davalılar vekilleri tarafından istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi M. Cumhuriyet tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacının, davalı Postaş Taşımacılık İnş. Tem. Hiz. Petrol Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti.'nin hizmet verdiği Petkim Petrokimya Holding A.Ş. işyerinde çalışmakta iken iş akdinin sendikal nedenle feshedildiğini belirterek fesih işleminin geçersizliğinin tespiti ile davacının işe iadesine, boşa geçen süre ücreti ile sendikal tazminata karar verilmesini istemiştir.

Davalıların Cevabının Özeti:

Davalı Postaş Taşımacılık İnş. Tem. Hiz. Petrol Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. vekili, zamanaşımı ve hak düşürücü süre itirazında bulunup, davacının, dahili davalı asıl işveren Petkim Petrokimya Holding A.Ş. ile aralarında imzalanan hizmet alım sözleşmesi kapsamında şirketleri nezdinde çalıştığını, davacının iş akdinin işyerinde mali sıkıntıların yaşanması ve bu sebeple tasarruf tedbirlerinin alınması nedeniyle geçerli nedenle feshedildiğini, sendikal tazminat talebinin kabulünün mümkün olmadığını savunarak davanın reddini talep etmiştir.

Dahili davalı Petkim Petrokimya Holding A.Ş. vekili, davacının, davalı Postaş Taşımacılık İnş. Tem. Hiz. Petrol Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti.'nin işçisi olduğunu, açılan davada husumetlerinin bulunmadığını savunarak davanın reddini talep etmiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, davalı işveren taraflarca fesihte geçerli nedenin oluştuğunun kanıtlanmamış olduğu gerekçesiyle feshin geçersizliğine karar verilmiştir. Dosya kapsamına göre davacı ve başka işçilerin iş sözleşmesinin feshedilmiş olduğunun anlaşıldığı, sendikadan gelen müzekkere cevabından davacıyla birlikte 20 işçinin sendika üyesi olduğu, bu işçilerden 15'inin üyelikten ayrılmış oldukları, tanık anlatımlarının da davacının sendikal fesih iddiasını doğrular nitelikte olduğu, Sendikanın işyerinde örgütlenmekten vazgeçmesi, işyerinde bu işçiler dışında başka işçilerin sendikaya üye olmayışının da iş akdinin sendikal nedenle sona erdirildiği iddiasıyla örtüştüğünün düşünüldüğü belirtilerek sendikal tazminatın da kabulü yönünde karar verilmiştir.

Temyiz:

Kararı davalılar vekilleri temyiz etmiştir.

Gerekçe:

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, davacının iş sözleşmesinin feshinin geçerli olup olmadığı ve feshin sendikal sebeple yapıp yapılmadığı noktasında toplanmaktadır.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "Sendika özgürlüğünün güvencesi" başlıklı 25. maddesini birinci fıkrasına göre; işçilerin işe alınmaları; belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri, belli bir sendikadaki üyeliği sürdürmeleri veya üyelikten çekilmeleri veya herhangi bir sendikaya üye olmaları veya olmamaları şartına bağlı tutulamaz; üçüncü fıkrasına göre; işçiler, sendikaya üye olmaları veya olmamaları, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde işçi kuruluşlarının faaliyetlerine katılmaları veya sendikal faaliyette bulunmalarından dolayı işten çıkarılamaz veya farklı işleme tabi tutulamaz. Aynı maddenin beşinci fıkrasına göre ise; sendikal sebeple iş sözleşmesinin feshi halinde işçi, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 20. ve 21. madde hükümlerine göre dava açabilir ve iş sözleşmesinin sendikal sebeple feshedildiğinin tespit edilmesi hâlinde, 4857 sayılı Kanun'un 21. maddesine göre işçinin başvurusu, işverenin işe başlatması veya başlatmaması şartına bağlı olmaksızın sendikal tazminata karar verilir.

Dairemizce, sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, işyerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, işyerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki kurallarının işletilip işletilmediği, işyerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağitlanıp bağitlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikalı olup olmadığı gibi hususların araştırılmasına yönelik ölçütler belirlenmiştir.

Dosya içeriğine göre, davalı işverence mali sıkıntılar sebebi ile alınan tedbirler gereğince iş sözleşmesinin feshedildiğinin ispatlanamadığı anlaşıldığından mahkemece feshin geçersizliğine karar verilmiş olması isabetlidir. Bu nedenle, davalıların bu yöndeki temyiz itirazları yerinde değildir. Ancak; feshin sendikal nedene dayanıp dayanmadığı hususunda yapılan araştırma ve inceleme yetersizdir.

Petrol-İş Sendikasına yazılan müzekkereye verilen cevapta "davalı işyerinde 01/11/2015 tarihi itibarıyla üye sayısının 20 olduğu, 15 kişinin istifa ettiği ve 5 üye kaldığının" bildirildiği, üyelik tarihlerinin, istifa tarihlerinin, istifa veya üyelik düşme nedenlerinin bildirilmediği görülmüştür.

Dosya içeriğine göre, mahkemenin sendikal sebebe ilişkin yaptığı araştırma hüküm kurmaya yeterli değildir. Özellikle sendikanın yazı cevabında verilen bilgiler eksik ve yetersizdir. Bu kapsamda, ilgili sendikaya, davacının davalı POSTAŞ iş yerinde çalıştığı belirtilmek sureti ile yeniden müzekkere yazılarak, davacıya ait sendika üye kayıt fişi, davalı işyerinde sendikal faaliyetlerin hangi tarihte başladığı, sendikaya üye olan işçi sayısı, varsa üyeliklerin hangi tarihte ve ne şekilde sonlandırıldığı, sendikadan istifa edip etmedikleri, işyerinde çalışmaya devam edip etmedikleri, iş sözleşmeleri işveren tarafından feshedilmiş ise feshlerin hangi tarihlerde gerçekleştiği ve işverenin fesih gerekçesinin ne olduğu, üyelikten istifa edilmiş ise istifa edenlerin işyerinde çalışmaya devam edip etmedikleri, halen sendika üyesi olup işyerinde çalışan kişilerin bulunup bulunmadığı gibi konuların sorularak dosya kapsamına göre irdelenmesi; ayrıca davacının iş akdinin feshinden önce ve sonraki yakın aylarda işçi çıkarılması ve yeni işçi alımı yapılıp yapılmadığının ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu biriminden tespit edilmesi, yeni işe alınan işçilerin hangi görevlerde çalıştıklarının tespiti ve edinilecek tüm bilgilerin dosya kapsamına göre değerlendirilerek feshin sendikal nedene dayanıp dayanmadığının tespit edilerek sonuca göre karar verilmesi gerekirken eksik incelemeyle yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı nedenle **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililere iadesine 22.01.2019 tarihinde oybirliği ile kesin olarak karar verildi.